

[Kofod-Svendsen]

stigning i produktionen skabte grundlag både for forbedringer af den materielle levestandard og for en nedsættelse af arbejdstiden. Tidligere arbejdstidsnedsættelser skete efter en afvejning mellem materielle goder og fritid. Lønmodtagerne og deres organisationer foretrak øget fritid og en vis stigning i reallønnen fremfor en endnu større stigning i den materielle levestandard ved fastholdt arbejdstid.

Nu er situationen en anden. De små produktivitetstigninger i de senere år giver ikke plads til både reallønstigninger og nedsættelse af arbejdstid. Men vil så en nedsættelse af arbejdstiden give mulighed for, at flere kommer i arbejde? Her mener jeg, at man ud fra de undersøgelser, der er foretaget, kan konkludere, at der er ingen garanti for, at en arbejdstidsnedsættelse automatisk fører til beskæftigelse af flere personer i den private sektor. Især vil det rejse en række problemer for mindre virksomheder, som det allerede er blevet påpeget. Jeg tror, man kan frygte, at en obligatorisk arbejdstidsnedsættelse for alle vil medføre ekstra pres på lønningerne, så der opstår en betydelig fare for, at de seneste års forbedringer af konkurrenceevnen hurtigt sættes over styr, så følgen kan blive yderligere arbejdsløshed.

Hvad den offentlige sektor angår, tror jeg, man må forvente, at en nedsættelse af arbejdstiden her vil betyde ansættelse af flere, og det kan betyde en yderligere udvidelse af den offentlige sektor på bekostning af den private sektor, så det endelige resultat af en obligatorisk arbejdstidsnedsættelse kan blive et yderligere skridt i retning af en hurtig udvidelse af den offentlige sektor uden tilstrækkelig produktionsmæssig baggrund for det. Det er jo det modsatte, vi har brug for.

En yderligere forbedring af virksomhedernes internationale konkurrenceevne er en afgørende forudsætning for at tilvejebringe en bedre samfundsøkonomisk balance gennem en øget produktion og beskæftigelse i den private sektor. Jeg finder, at der er en række risici forbundet med den obligatoriske arbejdstidsnedsættelse, men det er jo heller ikke den eneste løsning, når det drejer sig om at fordele arbejdstiden bedre. Den gennemsnitlige årlige arbejdstid påvirkes jo af mange andre forhold end den aftalte ugentlige arbejdstid. Jeg kan nævne feriens længde, deltidsarbejde, barselorlov m.v. Her er det

interessant at bemærke, at budgetdepartementet har foretaget beregninger, som fastslår, at en øget udbredelse af deltidsarbejde er den samfundsøkonomisk mest fordelagtige måde at nedsætte arbejdstiden på. Samtidig vil det være af stor betydning, at arbejdstidsreglerne bliver gjort mere fleksible, så vi bedst muligt udnytter produktionsapparatet og samtidig giver den enkelte familie øget mulighed for at tilpasse arbejdstiden sådan, som den enkelte familie ønsker det.

Den mest radikale ændring i retning af et mere fleksibelt arbejdstidssystem, mulighed for reduceret arbejdstid, ville være indførelse af et bloktidssystem, hvor det overlades til den enkelte med virksomheden at aftale, hvor mange timer han eller hun vil arbejde om ugen. Derved vil arbejdstagernes forskellige ønsker og behov for at deltage i arbejdslivet blive tilgodeset bedst muligt.

Jeg mener, at både af beskæftigelsesmæssige grunde og også af familiemæssige grunde bør der gives øgede muligheder for deltidsjob – vel at mærke for begge ægtefæller. Især forældre med børn under skolealderen skal i størst muligt omfang have ret til deltidsarbejde og arbejde på flekstid, og så må vi ved øget mulighed for forhøjet børnetilskud og på anden måde skabe basis for, at begge ægtefæller kan have deltidsarbejde og samtidig opretholde en økonomisk standard som nu.

For at give reel valgmulighed mellem heltid og deltid er det vigtigt at sikre deltidsbeskæftigede samme rettigheder som andre, herunder tryghed i beskæftigelsen og A-kasseforsikring. Jeg mener, at deltidsansatte skal have samme forholdsmæssige optjening af anciennitet og pension med mulighed for forfremmelse, og stat og kommune må forpligtes til at gå foran med hensyn til at skabe større muligheder for deltid.

På ældreområdet mener jeg at vi bør give mulighed for at kombinere deltidsarbejde med delpension. En delpensionsordning skal give alle ældre, der ønsker det, mulighed for gradvis at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Det er helt urimeligt, at vi ikke tilbyder de over 60-årige deltidsbeskæftigelse. Det ville give dem mulighed for at bevare kontakten til arbejdskammeraterne og samtidig hindre, at overgangen til pensionisttilværelsen blev for brat, som vi ofte oplever det med efterlønsordningen, og samtidig udgør